

Ο Γέρ. Γαβριήλ, πυξίδα διηνεκής (1ο Μέρος)

/ [Πεμπτουσία](#)

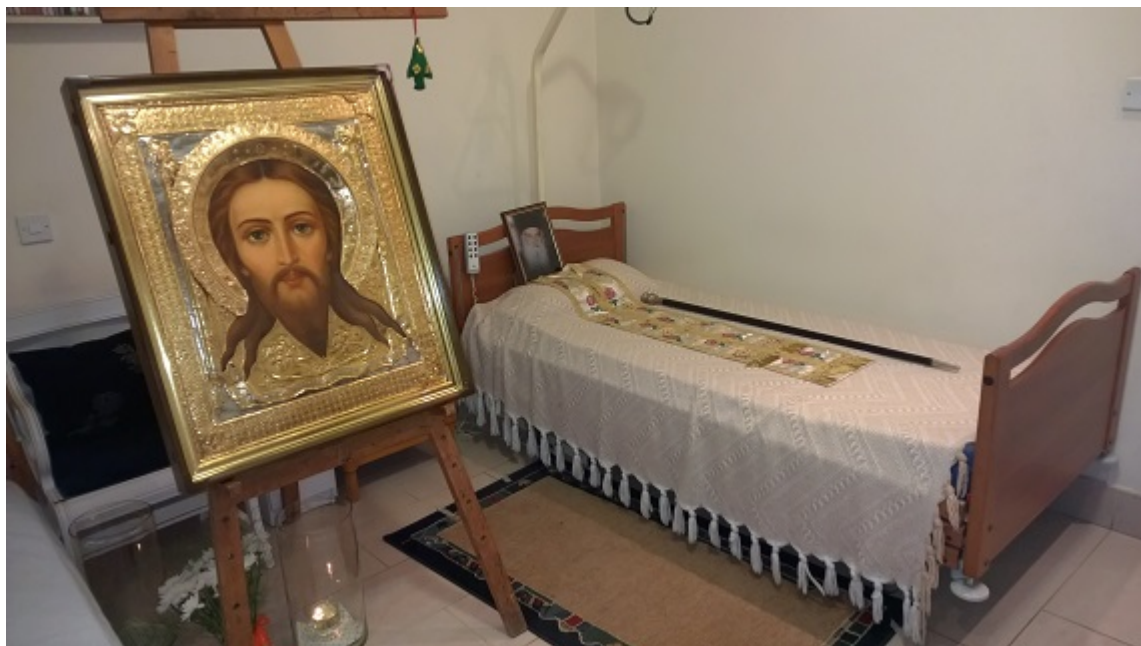
image not found or type unknown

Ο πλούτος, μέσον σωτηρίας ή παγίδα θανάτου;

Πυξίδα μας ο Γέροντας Γαβριήλ

Ο Κύριος μας θέλοντας όλους να μας σώσει με την εφευρετική Του αγάπη προσπαθεί να μας οδηγήσει στην τελειότητα και μας ζητεί να απαρνηθούμε το οποιοδήποτε πάθος μας δένει στη γη και δεν μας αφήνει να Τον αγαπήσουμε ελεύθερα και δυνατά, ώστε να βρεθούμε αιώνια Του. Κάθε ένας από εμάς έχει κάποιο διαφορετικό πάθος που κυριαρχεί στην ψυχή του. Άλλος είναι δέσμιος της οργής, άλλος της ζήλειας, της μέθης, του ψέματος, της πονηρίας, του χρήματος, της φιληδονίας και της σαρκολατρείας. Μόνον η απελευθέρωσή μας από το κυρίαρχο πάθος μας ανοίγει τη στενή πύλη, για να βαδίσουμε την τεθλιμμένη οδό που οδηγεί στην ατελεύτητη χαρά των ουρανών. Αν δεν ελευθερωθούμε ουρανοπολίτες δεν γινόμαστε. Όσο είναι καιρός, και «ιδού νυν καιρός ευπροσδεκτος, ιδού νυν ημέρα σωτηρίας» (Β Κορ. στ 2) χρειάζεται αγώνας, χρειάζεται πόλεμος κατά των παθών που κυριαρχούν στην ψυχή μας, που μας κρατούν σκλάβους στη γη και δεν μας αφήνουν να δοθούμε ολοκληρωτικά στη Θεία Αγάπη, τη μόνη που μας δίνει το εισιτήριο χωρίς επιστροφή για την ουράνια Βασιλεία.

Ο Χριστός μας θέλει αγωνιστές, λέγοντάς μας «Αγωνίζεσθε» (Λουκ. ιγ' 24) και βλέποντάς μας να αγωνιζόμαστε με τη Χάρη Του ελευθερώνει τις ψυχές μας από τα πάθη και μας ανυψώνει από την κοπρία της αμαρτίας προς τις επάλξεις της αιωνιότητας. Η προθυμία μας για αγώνα άλλωστε αυξάνει την προσευχητική μας διάθεση, τη λατρεία και την πνευματική μελέτη, αρετές που οδηγούν στην αγιότητα της ζωής μας.

Ένα από τα πάθη που μας ταλανίζει θανάσιμα είναι και το πάθος του πλουτισμού, της αποκτήσεως πολλών υλικών αγαθών που έρχεται να αντικαταστήσει την πτωχεία των συναισθημάτων μας και της αγάπης μας προς τον «της πτωχείας Διδάσκαλον», όπως λέγει και σχετικό τροπάριο του Όρθρου της Μεγάλης Πέμπτης σε ερώτηση προς τον φιλάργυρο Ιούδα: «Ει πλούτον ηγάπας τι τω περί πτωχείας διδάσκοντι εφοίτας;». Όταν είπε ο Κύριός μας στον πλούσιο νεαρό «πώλησον τα υπάρχοντά σου και δος πτωχοίς» (Ματθ. ιθ 21) ήθελε να του επιστήσει την προσοχή στη απεξάρτησή του από το πάθος της φιλαργυρίας, αφού αυτή τον εμπόδιζε να ακολουθήσει το δρόμο της τελειότητας. Είναι γνωστό, όπως πάλι ο ίδιος ο Θεάνθρωπος τονίζει ότι **«Όπου γαρ εστίν ο θησαυρός σου, εκεί και η καρδιά σου έσται» (Ματθ. στ 21)**. Έτσι, εάν δεν είμαστε απερίσπαστοι στη Θεία αγάπη, αλλά είμαστε προσκολλημένοι σε υλικά πράγματα, τότε η καρδιά μας δεν μπορεί να πετάξει ελεύθερα προς τα αιθέρια ύψη.

Τα χρήματα, το μέσον του πλουτισμού, είναι το όργανον του απολαυστικού βίου. Για να απαλλαγούμε από το εμπαιχτικό κυνήγημά τους πρέπει να απαλλαγούμε πρώτα από τα πάθη της γαστριμαργίας, της καλοπεράσεως και της υπεροψίας μας έναντι των άλλων. Μη λησμονούμε ότι ενώπιον του θανάτου όλοι είμαστε ίσοι και μάλιστα πάμφτωχοι, αφού τίποτα δεν μας συνοδεύει από τα υλικά μας αγαθά, παρά μόνο τα έργα μας, οι ελεημοσύνες μας. Αυτές σφραγίζουν την αιώνια πορεία μας, αφού δείχνουν και το μέτρο της πίστεώς μας.

Ας θυμηθούμε τον Όσιο Σεραπίωνα που ενώ βάδιζε στο δρόμο τον πλησίασε κάποιος φτωχός και του ζήτησε ελεημοσύνη. Εκείνος μη έχοντας τίποτα άλλο να του δώσει του έδωσε το εξώρασό του αν και το ψύχος ήταν δριμύτατο μένοντας μόνο με το αντερί του. Σε λίγο συνάντησε άλλο ζητιάνο, ο οποίος έτρεμε από το κρύο και του έδωσε το αντερί του βαστάζοντας ο ίδιος μόνο το Ευαγγέλιο, για να το μελετάει. Τον είδε τότε γυμνό ένας άλλος ασκητής και τον ρώτησε ποιός του πήρε τα ρούχα. Ο Όσιος του αποκρίθηκε δείχνοντάς του το Ευαγγέλιο: «Αυτό», εννοώντας την τήρηση της ευαγγελικής αγάπης, που ήταν συνέπεια της πίστεώς του και της αγαπητικής σχέσεώς του με τον Κύριο Ιησού.

Η Εκκλησία μας ουδέποτε υπήρξε αρνητική απέναντι στα υλικά αγαθά. Αυτά δημιουργήθηκαν από τον Θεό και προσφέρονται στον άνθρωπο για χρήση και ευχαριστία, για κάλυψη αναγκών του και για ευχάριστη ζωή. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει και ευνοϊκή αντιμετώπιση του πλούτου. Όλα πρέπει να γίνονται με μέτρο.

Ο Χριστός πέρασε την επίγεια του ζωή Του απλά και φτωχικά. Η λιτότητα και η εκούσια φτώχεια ήταν αυτή που Τον διέκρινε. Δεν είχε «που την κεφαλήν κλίνη» (Ματθ. η 20). Αυτόν τον τρόπο ζωής δίδαξε και στους μαθητές του. Αλλά και ο Απόστολος των εθνών Παύλος μιμούμενος τον Χριστό, έμαθε να ζει με αυτάρκεια: «Οίδα και ταπεινούσθαι, οίδα και περισσεύειν εν παντί και εν πάσι μεμύημαι και χορτάζεσθαι και πεινάν και περισσεύειν καιί υστερείσθαι· πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντί με Χριστώ» (Φιλιπ. δ 12-13).

Αναμφίβολα, όμως, η κατοχή πλούτου αιχμαλωτίζει τον άνθρωπο και τον κρατάει δέσμιος των πραγμάτων του κόσμου τούτου, έτσι ώστε ο πλούτος να καθίσταται εμπόδιο για την είσοδό του στη Βασιλεία του Θεού, εκτός και αν αξιοποιηθεί ορθά και ορθόδοξα.

Γράφει πολύ παραστατικά ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος «προς τους πλουτούντας», προς αυτούς που θεωρούν τον πλούτο ως μέσο καλοζωίας. « Έως πότε θα είναι παντοδύναμο το χρυσάφι, των ψυχών η αγχόνη, το αγκίστρι του θανάτου, της αμαρτίας το δόλωμα; Έως πότε θα κυβερνάει ο πλούτος, η αιτία του πολέμου, για τον οποίο κατασκευάζονται όπλα, για τον οποίο ακονίζονται ξίφη; Εξ αιτίας του πλούτου συγγενείς λησμονούν τους φυσικούς δεσμούς της συγγένειας, ακόμη κι αδέρφια αλληλοϋποβλέπονται με φονικές διαθέσεις. Χάριν του πλούτου οι ερημιές τρέφουν τους ληστές, η θάλασσα τους πειρατές και οι πόλεις τους

συκοφάντες. Ποιός είναι ο πατέρας του ψεύδους; Ποιός ο δημιουργός της πλαστογραφίας; Ποιός ο γεννήτορας της επιορκίας; Δεν είναι ο πλούτος, δεν είναι η αγωνιώδης μέριμνα για την απόκτησή του; Τι παθαίνετε, ταλαίπωροι άνθρωποι; Ποιός έκαμε ώστε, τα οικονομικά μέσα που έχουν προορισμό να σας υπηρετούν, να στραφούν εναντίον σας και από υπηρέτες σας να γίνουν δυνάστες σας; Σύνεργα για τη συντήρηση της ζωής είναι. Μήπως δόθηκαν σαν εργαλεία του κακού τα χρήματα; Λύτρα είναι για την απελευθέρωση της ψυχής από την αμαρτία. Μήπως δόθηκαν για να γίνουν αιτία απώλειας; Αλλά, θα ισχυριστούν οι πλούσιοι ότι ο πλούτος είναι αναγκαίος για την εξασφάλιση των παιδιών. Ο ισχυρισμός αυτός είναι εύσχημη πρόφαση πλεονεξίας. Προβάλλετε δηλαδή σαν δικαιολογία τα παιδιά, ενώ στην πραγματικότητα αποκαλύπτετε τις βαθύτερες διαθέσεις της καρδιάς σας.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας επισημαίνουν τον τεράστιο κίνδυνο που έχει για την ψυχή μας η συγκέντρωση πλούτου, ενώ άλλοτε τονίζουν την ανάγκη για την καλή του διαχείριση. Ο κίνδυνος αναφέρεται κυρίως στην πρώτη Εκκλησία, όπου οι Χριστιανοί προέρχονταν από φτωχά κοινωνικά στρώματα. Την καλή διαχείριση τη συναντούμε περισσότερο στην πατερική γραμματεία μετά την είσοδο ευπόρων ανθρώπων στην Εκκλησία και αποτελεί κεντρική θέση ως σήμερα. Χρειάζεται, λοιπόν, ορθή διαχείριση του πλούτου. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι είμαστε διαχειριστές των αγαθών που απλόχερα μας προσφέρει δωρεάν ο Κύριος και καλούμαστε να παραμένουμε ολιγαρκείς. Η αποφυγή της σπατάλης είναι σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, επίκαιρη και επιτακτική. Στις ημέρες μας, όπου η οικονομική κρίση μαστίζει πολλούς αδελφούς μας οφείλουμε να είμαστε αυτάρκεις και ολιγαρκείς, ώστε να προσφέρουμε και προς αυτούς που έχουν ανάγκη.